

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuj v nedeljo dne 14. avgusta 1910.

XI. letnik.

Kje so veleizdajalci?

Od časa nevarnosti srbske vojne sem objavljajo se v vrstah prvaskih "narodnih" strank vedno očitneje struje, katerih konečni cilj je — veleizdajca. Zadnjič je to tudi ljubljanski slovenski dnevnik "Slovenec" očitno priznal. Povedal je naravnost, da vzdržuje srbska vlada v Ljubljani četo veleizdajalcev, ki hujskajo proti Avstriji...

Prvaški vseslovenski in srbofilski "narodnjaki" se sedaj seveda vijejo kakor črv pod podplatom. Ali nič jim ne pomaga. Kajti tudi drugi časopisi razkrinkavajo zločinsko postopanje slovenskih narodnjakov. Tako piše n. p. list "Hrvatstva" v svoji 166. številki doslovno tako-le:

"Ko so prišli jugoslovanski "sokoli" v Niš, bil je kolodvor napolnjen s srbskimi oficirji in občinstvom. Ko so "sokoli" izstopili, pridivljalo je okoli 25 srbskih "sokolov" na konjih in pričelo vpiti: "Doli z Avstrijo!" To so vpili tudi posamezni avstrijski "sokoli" (!!!!). Potem so se držali pozdravni govori. Najpreje govoril neki srbski pop iz Hercegovine. Njegov govor je končal z besedami: "Boznija mora srbska postati, naj živi srbska Boznija, doli z Avstrijo!" — Avstrijski Srbi, ki so ta govor poslušali, so tudi pridno vpili. Za popom vzeli je neki slovenski doktor besedo, ki je tako grozno proti avstrijski monarhiji ndrihal, da so Srbi od navdušenja kar znoreli. Rožljali so s sabljami in vpili: "Doli z Avstrijo, doli s k... o!" — To se je še tretjič ponavljalo, ko je pričel neki srbski oficir govoriti. Proslavljal je princa Jurja. Vsa Srbska stavi v Jurja zaupanje, da jo bode peljal v sveto vojsko za Boznijo proti Avstriji. "V tej sveti vojski", tako je zavpil srbski oficir, "nosil bode vsak srbski vojak dve puški: eno za se, eno pa za Slovence"... Potem zapetno rožljanje s sabljami in tuljenje: "Krepala Avstrija!" — Nato so se poljubovali in objemali... Kakor se vidi, je to postopanje jugoslovanske iredente prav očitno. Vlada bode dobro storila, ako prereže v pravem času niti, ki vodijo od Ljubljane v Zagreb, Serajevo in Beligrad..."

Prav jasno se je veleizdajalski čnt prvaskih narodnjakov tudi na nekem shodu v Trstu, ki se je te dni vršil, pokazal. "Slovenec" poroča m. dr. o tem shodu tudi sledeče:

"Na tem shodu je dr. Mandič tako silno patriotično govoril, da je bila "Edinost", ki je ta govor objavila, zaplenjena. Ko je vladni zastopnik govornika opomnil, naj bo zmeren, je množica izžvižgala predstavnika oblasti... Med govorom nekega Hrvata iz Kopa je udeleženci shoda vpili: "Doli z Avstrijo, živela Srbija!" Žugali so tudi s tem, da bodo Slovenci odpovedali državi vojno službo. Vsklicalo se je proti armadi, česar pa ne moremo priobčiti, da ne bi bili zaplenjeni. Sicer pa je "Edinost" sama prav patriotično pisala. Po naše: vernost do Avstrije je pasja lastnost..."

Tako ne pišejo "nemčurji", — tako pišejo pametnejši slovenski časopisi! Jasno kot beli dan je torej, da je narodnjaška hujskarija proti nemštvu rodila med slovenskimi prvaki naravnost veleizdajstvo.

Ljudstvo, pomisli to!!!

Politični pregled.

Ljubljanski župan torej ni od cesarja potrjen. Stem je veleizdajalsko slovensko narodnjaštvo na glavo udarjeno. Hrilarjeve slave je konec. Ako bi se ljubljanski občinski zbor zoperstavil, potem ga vlada takoj razpusti in pošlje komisarja na rotovž. Skrajni čas je pač, da se napravi ponslavistični gonji v Ljubljani konec.

Fridrih Müller †. "Gosp. Glasnik" piše: Dne 7. julija ob pol 9. uri je umrl v Rosenhofu pri Wildonu cesarski svetnik gospod Fr. Müller, ki je bil 27 let glavni tajnik c. kr. kmetijske družbe in stopil 1. aprila 1902 v pokoj. V kmetijsko družbo je poklical tedanji predsednik, Moric pl. Kaiserfeld. Poznejši predsednik Adalbert grof Kottulinsky, ki je umrl pred njim, je napisal v štev. 7. družbenega glasila z dne 1. aprila 1902 kratko oceno njegovega delovanja, ki ga hočemo z naslednjimi vsticami zopet priklicati v spomin. Müller, ki je pet let težko bolehal, dokler ga ni smrt rešila bolečin, je vsem, ki so mu bili blizu, v spominu kot zvest, vesten in neumoren uradnik, ki je vsakemu rad šel z nasvetom in dejanjem na roko in ki je ravno tako vestno izvrševal svoje dolžnosti kot referent proti uradom. V sedemdesetih letih so začeli kot poučno sredstvo za kmetovalca, ki ni imel nobenega pouka, uvesti potovalne učitelje in potovalna predavanja; saj nam je ravno svetovna razstava na Dunaju pokazala, kako daleč zaostajamo na tem in še marsikaterem drugem polju za ostalimi svetovnimi državami. Kdor je takrat, da imenujemo samo dve deželi, zasledoval ljudskošolski pouk na Švedskem in strokovni nadaljevalni pouk na Würtemberskem, je moral občudovati in se sramovati, če je vse to, kar je videl, primerjal z raznimi v naši bogati in veliki domovini. Par izjem je seveda, ki jih treba izvzeti. Takrat torej je nastopil Fridrih Müller kot potovalni učitelj in pri prirejanju deželnih in krajnih razstav ob strani ravno tako nepozabnega Maksa viteza pl. Washingtona kot glasnik naprednega, ravno tako tudi pri ogledovanju živine in kot svetovalec pri ustanovitvi rajfajznovk. Ko so se vršila posvetovanja o deželnih kulturnih postavah v osrednjem odboru kmetijske družbe, je imel Müller večkrat priliko, pokazati svoje skušnje in svoje bogato strokovno znanje; samo po sebi je umevno, da se je vedno spominjal svoje častne dolžnosti kot uradnik na ta način, da je za veljavne kulturne postavbe vsepovsodi neustrašno nastopal, da je sovraštva, ki so mu iz tega nastala, sicer obžaloval, da pa se dalje ni nanja oziral. Ker je imelo tajništvo — vsled nezadostnih sredstev — malo moči na razpolago za manipulacijo in strokovna dela, je bil Müller mnogostransko zaposlen tudi izven svojega delokroga. Vse to in marsikatero bridkost pa je prenašal mirno in se je vedno spominjal reka:

živeti se pravi boriti se. Da je bil počeščen z naslovom cesarskega svetnika, z zlatim zasluznim križcem s krono in z zlato družteno kolajno: vse to si je pošteno zaslužil in odkritosrčno mu lahko zakličemo v slovo: Slava njegovemu spominu! Lutter.

Češki klerikalci so zopet dokazali, da jim je narodnjaška gonja več kakor vso versko prepričanje. Sklenili so namreč, da se ne udeležijo katoliškega zbora v Innsbrucku. Kakor znano, so tudi slovenski klerikalci svoj čas bojkotirali katoliški zbor. Klerikalci vseh narodnosti so pač le toliko časa pobožni, dokler je to koristno za njih namene.

Narodnjaške neumnosti. Tržaški slovenski narodnjaki hoteli so napraviti večji izlet v Pulj. Seveda bi imel ta izlet edino za narodno hujskarijo pomen. Vlada se je bala izgrediv in je izlet prepovedala. Vsled tega so tržaški prvaki napravili shod in demonstracije. Italijani v Pulju so seveda takoj odgovorili in so pretepli nekaj Hrvatov. Enega so celo v morje vrgli, a drugi so ga rešili. Klofute in uboji so narodnjakarsko sredstvo v politiki...

Politični umor. V Varšavi je neki Trubnovski uradnika Rybaka na cesti ustrelil. Ljudje so napadala grozovito pretepli. On pa je dejal, da je bil ustreljeni navadni vohun, ki je že mnogo ljudi po nedolžnem v ječo spravil. Oj ti blažena krvava Rusija!

Zopet politični umor. Župana Novega Yorka v Sev. Ameriki, Gaynora, ustrelil je neki Jules Gallagher. Vzrok leži baje v političnih razmerah.

Dopisi.

Hoče. (Kaplan Krajnc — prestavljen) Celo leto nas je mučil ta "duhovnik", predno so ga vendar-le prestavili. Žalibog, da smo v naši stiski, jezi, žalosti in razburjenosti se morali tolikrat baviti s tim žalostnim vzorom in izgledom katoliškega duhovnika. Čeprav je moral pobrati svoje prežive pete v blaženi drugi kraj, ter ga telesno ni več med nami, vendar ga leta in leta ne bomo mogli pozabiti, kajti pregloboko so rane nesrečnega delovanja njegovega. Njegovo delo ni bilo nič drugega, kakor sejati sovraštvo. In nasejal je res toliko sovraštva in prokletstva, da bodo le počasni in težko vrnile se stare razmere prijateljstva in miru. Krajnc je šel in nam vsem je odleglo pri srci, a šel še ni od nas njegov hudi duh in puh. Pregloboko se je že ukoreninil v srcih tistih faranov, ki so in ostanejo enega in istega mišljenja s Krajncem. Da, njegovi hudi duhovi bodo še dolgo časa plašili in strašili po našej fari. Krajnc je šel, nam je odleglo, kamen se je zvalil s prs, hvala Bogu, da ga ni več med nami; a nekateri pa pretakajo prebitke solzice za njim — češ, kdo bo sejal nemir in preprij zanaprej med nami, kdo nas bo vodil po potih najnesrečnejšega politiziranja, kdo nas bo učil preganjati in preklinjati naprednjake in Nemece, kdo bo nas učil daviti "Stajercjance" in — kdo nam snops in vino plačal, kdo za špijonažo "trinkelda" dajal, kdo bo z nami "teater" igral? Oh, oh, Krajncček vstani, vrni se, in ostani pri nas! Vidite k a k o je Krajnc se bahal in lagal in vi ste mu verjeli! Pa kaj ne, ni izbičal vse druge, kakor se je